

REPUBLIKA HRVATSKA
*Povjerenstvo za odlučivanje
o sukobu interesa*

Broj: 711-I-1245-M-100/18-04-17
Zagreb, 4. rujna 2018.

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) u sastavu Nataše Novaković, kao predsjednice Povjerenstva, te Tončice Božić, Davorina Ivanjeka i Aleksandre Jozić-Ileković, kao članova Povjerenstva, na temelju članka 30. stavka 1. podstavka 2. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 26/11., 12/12., 126/12., 48/13. i 57/15., u daljnjem tekstu: ZSSI), **na zahtjev dužnosnice Slavice Cvitanić, članice Upravnog vijeća Hrvatske izvještajne novinske agencije (u daljnjem tekstu: HINA), na 21. sjednici, održanoj 4. rujna 2018.g., daje sljedeće**

MIŠLJENJE

I. Slavica Cvitanić smatra se dužnosnicom povodom obnašanja dužnosti članice Upravnog vijeća HINA-e, u smislu članka 3. stavka 2. ZSSI-a, imajući u vidu način imenovanja, mandatno razdoblje te ovlasti Upravnog vijeća HINA-e.

II. S obzirom da iz prikupljene dokumentacije proizlazi da je Slavica Cvitanić u svojstvu novinarkе zaposlene na radnom mjestu novinarkе-urednice u Gospodarskoj redakciji HINA-e boravila u Kraljevini Jordan na službenom putu od 7. – 11. svibnja 2018.g. kamo je upućena odlukom glavnog ravnatelja HINA-e radi izvještavanja s manifestacije Godišnji sastanak Europske banke za obnovu i razvitak, plaćanje troškova navedenog puta i boravka u toj zemlji od strane privatne poslovne banke nije povezano s obnašanjem dužnosti članice Upravnog vijeća HINA-e, slijedom čega u toj situaciji nije došlo do povrede odredbi ZSSI-a.

III. Ukoliko bi dužnosnici Slavici Cvitanić od strane privatne fizičke ili pravne osobe bili plaćeni troškovi puta i boravka u svezi s obnašanjem dužnosti članice Upravnog vijeća HINA-e, tada bi se moglo raditi o primanju nedopuštenog dara koji je povezan s obnašanjem dužnosti iz članka 3. stavka 2. ZSSI-a te mogućoj povredi članka 11. ZSSI-a.

Obrazloženje

Zahtjev za davanjem mišljenja Povjerenstva podnijela je dužnosnica Slavica Cvitanić, članica Upravnog vijeća HINA-e. U knjigama ulazne pošte zahtjev je zaprimljen pod poslovnim brojem: 711-U-2390-M-100/18-01-3 dana 2. kolovoza 2018. g., povodom kojeg se vodi predmet broj M-100/18.

Člankom 3. stavkom 2. ZSSI-a propisano je da se dužnosnicima smatraju i obnašatelji dužnosti koje kao dužnosnike imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor, imenuje Vlada Republike Hrvatske ili Predsjednik Republike Hrvatske, stoga je Slavica Cvitanić povodom obnašanja dužnosti članice Upravnog vijeća HINA-e obvezna postupati sukladno odredbama ZSSI-a.

Člankom 6. stavkom 1. i stavkom 2. ZSSI-a propisano je da su dužnosnici dužni u slučaju dvojbe je li neko ponašanje u skladu s načelima javnih dužnosti zatražiti mišljenje Povjerenstva, koje je potom dužno na zahtjev dužnosnika dati obrazloženo mišljenje u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

U zahtjevu dužnosnica navodi da je stalno zaposlena u HINA-i na radnom mjestu novinara urednika u Gospodarskoj redakciji te da u proteklih pet godina obnaša dužnost članice Upravnog vijeća HINA-a iz redova zaposlenika. Navodi da je u Upravno vijeće po drugi put predložena od strane Radničkog vijeća HINA-a sukladno odredbama Zakona o radu koje uređuju predstavljanje radnika u nadzornim odborima i upravnim vijećima trgovačkih društava i ustanova te da u obavljanju poslova urednika organizira rad redakcije i događaje koji će se pratiti, a kao novinarka svakodnevno piše vijesti, intervjuje, obrađuje teme i prati događaje s područja financija (poslovne banke, Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija i druge financijske institucije). Dužnosnica nadalje navodi da nekoliko puta godišnje boravi na službenim putovanjima te da je prošle godine izvještavala o zasjedanju Europske banke za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: EBRD) u Jordanu gdje je boravila o trošku jedne hrvatske poslovne banke koja je platila troškove puta i smještaja, pri čemu je navedena poslovna banka prethodno pozvala dužnosnicu i nekoliko novinara iz drugih medija da medijski poprate navedeni događaj na trošak banke ukoliko HINA ocijeni da se radi o važnoj manifestaciji, a HINA je procijenila da se radi o značajnom događaju te je odlučeno da postoji potreba za izvještavanjem s istoga.

Dužnosnica iznosi da je objavila nekoliko tekstova o zasjedanju EBRD-a, i to među ostalima razgovore s dužnosnikom Borisom Vujčićem, guvernerom Hrvatske narodne banke, dužnosnikom Zdravkom Marićem, ministrom financija te direktoricom EBRD-a ta Republiku Hrvatsku Vedranom Jelušić Kašić te tekstove o procjenama EBRD-a za hrvatsko gospodarstvo.

Dužnosnica iznosi da se ne smatra državnim dužnosnikom jer je bila stalno zaposlena u HINA-i prije nego je imenovana u Upravno vijeće HINA-e, dok odredbama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika nije propisano da je predstavnik zaposlenika u Upravnom vijeću bilo koje javne medijske ustanove, pa tako i HINA-e, državni dužnosnik. Navodi da je Radničko vijeće HINA-e prijedlog o njezinom imenovanju dostavilo Ministarstvu kulture koje je isti prihvatilo prema Zakonu o radu te je prijedlog potom prihvaćen i na sjednici Vlade Republike Hrvatske i od strane Hrvatskog sabora, iz čega proizlazi kako je dužnosnica predložena od strane radnika, a ne od strane političke većine u Hrvatskom saboru te napominje da se slijedom navedenoga ne smatra državnim dužnosnikom te se nikada nije pozivala na prava koja bi joj pripadala prema odredbama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika. Dužnosnica ističe da ako bi bila državna dužnosnica prema ZSSI-u ne bi mogla raditi u HINA-i godinu dana

od prestanka članstva u Upravnom vijeću HINA-e te ne bi ni mogla predstavljati interese zaposlenika HINA-e ukoliko ne bi bila zaposlenika HINA-e.

Dužnosnica navodi kako povodom traženja poslovne banke traži mišljenje Povjerenstva je li državni dužnosnik ako je u Upravno vijeće HINA-e imenovana kao predstavnic radnika te je li se na nju povodom obnašanja te dužnosti primjenjuju odredbe ZSSI-a o nedopuštenom daru odnosno o obvezi prijave dara vrijednosti iznad 500,00 kn koji se sastoji o plaćanju troškova puta i boravka u stranoj zemlji, obzirom da je dužnosnica boravila u Hašemitskoj Kraljevini Jordan kao novinarka, kao i novinari iz drugih medijskih ustanova, a ne kao članica Upravnog vijeća HINA-e. Dužnosnica traži mišljenje Povjerenstva smije li uopće primiti navedeni dar ili ga može samo prijaviti radi njegove transparentne evidencije te navodi da bi u slučaju zabrane primitka dara bila u nepovoljnom položaju u odnosu na ostale novinare, kojima Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske, Hrvatska turistička zajednica ili bilo koja druga državna i javna institucija te banka ili privatni gospodarski subjekt mogu podmirivati troškove puta u obavljanju novinarskih zadaća, čime bi joj se ograničilo pravo na rad.

Na zahtjev Povjerenstva upućen HINA-i kojim se traži očitovanje je li dužnosnica Slavica Cvitanić, članica Upravnog vijeća HINA-e boravila u 2018.g. na službenom putu u Kraljevini Jordan, tko je donio odluku o navedenom putovanju, što je bila svrha i tko je platio troškove puta, smještaja i dnevnica te u kojem je svojstvu dužnosnica Slavica Cvitanić boravila u stranoj zemlji (novinarka Gospodarske redakcije HINA-e ili članica Upravnog vijeća) kao i tko je utvrdio potrebu konkretnog putovanja i na koji se način utvrđuje potreba medijskog praćenja pojedinih događaja u zemlji i inozemstvu odnosno je li uobičajena praksa da trgovačka društva i institucije u privatnom vlasništvu podmiruju troškove puta zaposlenika HINA-e u obavljanju njihovih poslova, HINA je dopisom klasa: 053-02/18-01, urbroj: 540-18-2 od 29. kolovoza 2018.g., koji je potpisala ravnateljica HINA-e Branka Gabrijela Vojvodić, dostavila svoje očitovanje.

U očitovanju se navodi da ravnateljica HINA-e supotpisuje putne naloge pristigle od glavnog urednika HINA-e, a koji su vezani za rad redakcije i putovanja novinara i urednika, sukladno Zakonu o HINA-i prema kojem je zabranjeno ravnatelju da utječe na uređivačku politiku uredništva HINA-e. Navodi se da je Slavica Cvitanić urednica Gospodarske redakcije i da obavlja sve uredničke i novinarske zadatke sukladno ugovoru o radu, što uključuje i putovanja, te da je ravnateljica HINA-e ocijenila poslovno putovanje u Kraljevinu Jordan opravdanim nakon pribavljenog mišljenja glavnog urednika, što je uobičajena praksa. Nadalje se ističe kako činjenica da je Slavica Cvitanić istodobno i članica Upravnog vijeća iz redova zaposlenika ne utječe na činjenicu da je stalno zaposlena u HINA-i te da je na navedeni put putovala isključivo kao novinarka i urednica Gospodarske redakcije HINA-e.

Očitovanju prileži i dopis koji je potpisao Serđo Obratov, glavni urednik HINA-e u kojem se navodi da je Slavica Cvitanić od 7. do 11. svibnja 2018.g. boravila u Kraljevini Jordan na službenom putu kao novinarka Gospodarske redakcije, o čemu je donio odluku. Napominje se da je Slavica Cvitanić izvještavala o godišnjem sastanku EBRD-a te da je poslala pet izvještaja

za HINA-u koje je objavio nadležni urednik, a radi se o važnom gospodarskom događaju na kojem sudjeluju visoki državni dužnosnici, gospodarstvenici i ekonomski stručnjaci pa su tako iz Hrvatske sudjelovali dužnosnik Zdravko Marić, ministra financija te dužnosnik Boris Vujčić, guverner Hrvatske narodne banke. Prema saznanjima glavnog urednika iznosi se da je troškove puta, smještaja i boravka platio organizator puta, banka, a dnevnice HINA.

Glavni urednik HINA-e nadalje tumači da je osobno utvrdio potrebu konkretnog putovanja sukladno uredničkoj procjeni da se radi o važnom događaju s kojeg HINA treba izvijestiti javnost te pojašnjava da svakodnevno na kolegiju glavnog urednika na kojem su prisutni urednici svih redakcija (Hrvatska, Svijet, Gospodarstvo i dr.) donose odluke hoće li novinari HINA-e putovati na pojedine događaja, pri čemu se navodi da nije često, ali niti neuobičajeno da novinari HINA-e putuju na službene pozive trgovačkih društava i institucija u privatnom vlasništvu. Naglašava se da se od novinara naglašava da se pridržavaju Kodeksa časti hrvatskih novinara te da izbjegavaju situacije u kojoj bi se mogli naći u sukobu interesa te naštetiti njihovom osobnom i profesionalnom ugledu. Novinarica-urednica Slavica Cvitanić nekoliko je puta na opisani način putovala u inozemstvo i to isključivo u svojstvu novinarke HINA-e za potrebe izvještavanja ne koje je upućena odlukom glavnog urednika, a glavni urednik Slavicu Cvitanić nije ni mogao uputiti na službeni put u svojstvu članice Upravnog vijeća HINA-e.

Očitovanju prileže i izvještaji sa navedene manifestacije od 9. svibnja 2018.g. te ispis poruke elektroničke pošte od 24. travnja 2018.g. kojim predstavnika poslovne banke poziva Slavicu Cvitanić na godišnji sastanak EBRD-a koji će održati u Jordanu 9. i 10. svibnja 2018.g., u sklopu koje će se održati i tiskovna konferencija, te iskazivanje interesa od strane predstavnika poslovne banke da se isti događaj medijski poprati. U poruci elektroničke pošte navodi se da troškove prijevoza i smještaja pokriva navedena poslovna banka.

Iz naloga za službeno putovanje za razdoblje od 7. – 11. svibnja 2018.g. proizlazi da su Slavicu Cvitanić predujmljeni troškovi dnevnica.

Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika („Narodne novine“ broj 101/98., 135/98., 105/99., 25/00., 73/00., 30/01., 59/01., 114/01., 153/02., 163/03., 16/04., 30/04., 121/05., 151/05., 141/06., 17/07., 34/07., 82/07., 107/07., 60/08., 38/09., 150/11., 22/13., 102/14., 103/14., 3/15. i 93/16.) taksativno su navedene osobe koje se smatraju državnim dužnosnicima sukladno odredbama navedenog Zakona. Članovi Upravnog vijeća HINA-e nisu navedeni kao dužnosnici u članku 1. Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika te se stoga na njih ne primjenjuju njegove odredbe. Za mjerodavno tumačenje Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika nadležno je Ministarstvo uprave.

Međutim, imajući u vidu odredbu članka 3. stavka 2. ZSSI-a prema kojoj se dužnosnicima smatraju i obnašatelji dužnosti koje kao dužnosnike imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor kao i odredbu članka 10. Zakona o Hrvatskoj izvještajnoj novinskog agenciji („Narodne novine“ broj 96/01.) koja propisuje da HINA-om upravlja Upravno vijeće koje ima predsjednika,

potpredsjednika i tri člana, koje u smislu članka 11. toga Zakona imenuje i razrješava Hrvatski sabor na vrijeme od četiri godine, pri čemu je izričito propisano da se jedna član Upravnog vijeća Hine imenuje iz reda zaposlenih u HINA-i, Povjerenstvo tumači da su predsjednik, potpredsjednik te članovi Upravnog vijeća HINA-e dužnosnici u smislu članka 3. ZSSI-a. O takvom tumačenju Povjerenstvo je obavijestilo HINA-a dopisom od 30. prosinca 2014.g., broj: 711-I-2590-R-296/14-440-17.

Stoga i dužnosnicu Slavicu Cvitanić u obnašanju dužnosti članice Upravnog vijeća HINA-e obvezuju odredbe ZSSI-a.

Člankom 11. stavkom 1. ZSSI-a propisano je da se darom u smislu tog Zakona smatra novac, stvari bez obzira na njihovu vrijednost, prava i usluge dane bez naknade koje dužnosnika dovode ili mogu dovesti u odnos zavisnosti ili kod njega stvaraju obvezu prema darovatelju. Prema stavku 2, istog članka ZSSI-a ne smatraju se darovima uobičajeni darovi između članova obitelji, rodbine i prijatelja te državna i međunarodna priznanja, odličja i nagrade, dok prema stavku 3. dužnosnik smije zadržati samo dar simbolične vrijednosti i to najviše u vrijednosti do 500,00 kuna od istog darovatelja.

Člankom 19. ZSSI-a propisano je da su dužnosnici kojima je suprotno odredbama ZSSI-a ponuđen dar ili kakva druga korist povezana s obnašanjem javne dužnosti obvezni to prijaviti nadležnim tijelima.

U konkretnome slučaju proizlazi da je dužnosnica Slavica Cvitanić, koja je istodobno zaposlena na radnom mjestu novinara-urednika u Gospodarskoj redakciji HINA-e, slijedom čega je kao predstavnik zaposlenika imenovana u Upravno vijeće, odlukom glavnog ravnatelja upućena na službeno putovanje u cilju izvještavanja sa godišnjeg sastanka EBRD koje se održavalo u Kraljevini Jordan u mjesecu svinju 2018.g., obzirom da je ocijenio da se radi o manifestaciji od javnog interesa, na kojoj su nazočili i dužnosnici Republike Hrvatske, ministar financija i guverner Hrvatske narodne banke i za koju postoji opravdana potreba izvještavanja, s time da uobičajeno urednički kolegij HINA-e odlučuje o potrebi uopćivanja novinara HINA-e na događanja u inozemstvu. Troškove puta i boravka Slavice Cvitanić platila je poslovna banka, a HINA je predujmila iznos dnevnica, dok su nalog za putovanje supotpisali ravnateljica i glavni urednik HINA-e.

U praksi često može biti propitivano da li osoba koja istovremeno uz obnašanje dužnosti obavlja i neke druge poslove prima dar u svojstvu dužnosnika ili povodom obavljanja tih drugih poslova, o čemu dužnosnici posebno moraju voditi računa. Međutim, na navedenoj manifestaciji Slavica Cvitanić nije boravila kao članica Upravnog vijeća, već kao novinarka te je i upućena isključivo u tome svojstvu, kako se navodi u očitovanju HINA-e, a što proizlazi iz opisa poslova radnog mjesta na koje raspoređena (urednica Gospodarske redakcije) te prirode manifestacije s koje je izvještavala (godišnji sastanak EBRD-a), o čemu svjedoče i nastali novinski tekstovi.

Stoga Slavica Cvitanić u Kraljevinu Jordan u svibnju 2018.g. nije putovala niti boravila povodom članstva u Upravnom vijeću HINA-e te se na nju u obavljanju profesionalne novinarske djelatnosti ne primjenjuju odredbe ZSSI-a pa tako niti u pogledu zabrane primitka nedopuštenog dara ili obveza prijave ponuđenog dara nadležnim tijelima, obzirom da navedeno obvezuje osobu koja dar prima kao dužnosnik ili ako je primitak dara učinjen, što plaćanje troškova puta i boravka može biti, u svezi s obnašanjem dužnosti iz članka 3. ZSSI-a. Obzirom da je iste troškove podmirila poslovna banka u privatnom vlasništvu, za dopuštenost primitka navedenog dara sa stajališta obavljanja novinarske djelatnosti te očuvanja etičkog standarda objektivnog i nepristranog izvještavanja mjerodavne su odredbe Kodeksa časti hrvatskih novinara.

Ako bi se dužnosnica našla u situaciji da joj je ponuđeno plaćanje troškova puta, boravka ili drugi troškovi koji bi se odnosili za putovanje u zemlji i inozemstvu, a koji bi bili povezani s obnašanjem dužnosti članice Upravnog vijeća HINA-e, dužnosnica bi bila dužna otkloniti njihov primitak, jer bi suprotna situacija predstavljala primitak nedopuštenog dara te bi mogla predstavljati povredu članka 11. ZSSI-a.

Slijedom navedenoga, Povjerenstvo je dalo mišljenje kako je navedeno u izreci ovoga akta.

PREDSJEDNICA POVJERENSTVA

Nataša Novaković, dipl. iur.

Dostaviti:

1. Dužnosnica Slavica Cvitanić, elektronička dostava
2. Objava na internetskoj stranici Povjerenstva
3. Pismohrana